

ДО НАУЧНОТО ЖУРИ
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД №Р-109-290/ 30.05.2018г.
НА РЕКТОРА НА МУ-ВАРНА

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Христина Николова Групчева, дмн, FEBO, FICO, FBCLA
Ръководител на катедрата по „Очни болести и зрителни науки“,
МУ-Варна

Относно: Заемане на академичната длъжност „Професор“ по научна специалност
„Офталмология“, шифър 03.01.36

На доц. д-р. Зорница Иванова Златарова – Ангелова, дмн

Конкурсът е обявен в ДВ бр. 36 /27.04.2018г. и има само един кандидат: доц. д-р Зорница Иванова Златарова – Ангелова, дмн. Всички необходими документи са изготвени от кандидата и са предоставени на хартиен и електронен носител, като са спазени изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ). С решение на АС37/16.07.18 кандидатът е допуснат до участие в конкурса, поради високата оценка на катедрата, в която работи и институционален интерес, независимо че няма двама защитили докторанти.

Кратки биографични данни

Доц. Зорница Златарова е родена 06. 09. 1969 г. в гр. Варна. Завършила е медицина във ВМИ-Варна през 1993 г. От 1994 г. работи в СБОБАЛ-Варна. Придобива специалност „Очни болести“ през 1998г. От 2001г. е началник на Консултативно – диагностично отделение в СБОБАЛ.

Като стипендиант на ORBIS International, ICO и SOE, специализира в Тампа, САЩ и Очната клиника на университет "Ludwig Maximilians" Мюнхен, Германия. Темите на специализациите ѝ са в областта на очните банки, съдовите и дегенеративни заболявания на ретината и окулопластичната хирургия. През 2017г. специализира в Очната клиника на Университета „Людвиг-Максимилиан“ в Мюнхен, Германия. Участвала е в модула по окулопластична хирургия на ESASO в Малта през 2017г.

През 2007 г. защитава дисертационен труд на тема "Злокачествени тумори на клепачите - разпространение, клиничко-морфологични характеристики и хирургично лечение". През същата година придобива магистърска степен по "Здравен мениджмънт" в Медицински университет-Варна. Тя е автор и на монография „Тумори на клепачите“. През 2017г. защитава дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките“ на тема: “ Реконструкция на клепачите при промяна в позицията им и след ексцизия на тумори“.

Започва работа към МУ-Варна като хоноруван асистент, а от 2008г. след конкурс е избрана за асистент в катедрата по „НХ, УНГ и очни болести“ на МУ-Варна. През 2009г. става главен асистент, а през декември 2011 г. ѝ е присъдено научното звание „доцент“. Доц. Златарова има трима зачислени и един защитил докторант. Основните ѝ научни интереси са в областта на диагностиката и лечението на съдовите и дегенеративни заболявания на ретината, глаукома и офталмоонкологията.

Хирургичната ѝ работа включва лазерна микрохирургия на окото, окулопластика и реконструктивна хирургия на клепачите, хирургия на преден очен сегмент.

Доц. Златарова е председател на УС на секция „Медицина и дентална медицина“ на Съюза на учените – Варна и е член на УС на Българското глаукомно дружество. Член е на БДО, СОЛБ, БЛС и EURETINA.

Анализ на научно-изследователската дейност и наукометричните показатели

Доц. Златарова е представила списък с 95 заглавия, отразяващи научно-изследователската ѝ дейност в периода 1997 – 2018г., разделени в следните групи:

I. Шестдесет отпечатани (и под печат), пълнотекстови публикации в научни списания, от които 29 след заемане на АД „доцент“. От тях:

1. Научни публикации в български списания на български език – 51 (22 след заемане на АД „Доцент“);

2. Научни публикации в български списания на английски език – 6 (4 след заемане на АД „Доцент“).

3. Научни публикации в международни реферирани и/или индексирани списания – 4 (3 след заемане на АД „Доцент“).

II. Монографии – 2 (самостоятелни);

III. Глави от учебници – 5;

IV. Публикувани резюмета в български сборници и списания – 11 (6 след заемане на АД „Доцент“);

V. Публикувани резюмета в международни сборници и списания – 15 (9 след заемане на АД „Доцент“).

За периода доц. Златарова е участвала в 67 (национални - 46 и международни - 21) научни прояви. Към тези активности трябва да се добави и защитата на два дисертационни труда и отпечатаните в тази връзка автореферати.

Според представената справка до хабилитацията за доцент, д-р Златарова е единствен автор на 9 (29,1%) публикации, първи автор на 17 (54,8%), втори на 4 (12,9%) и пореден на 1 (3,2%). От представените публикации след заемане на АД „Доцент“ самостоятелни са 3 (10,3%), в 12 (41,4%) е първи автор, в 11 (37,9%) – втори и в 3 (10,3%) трети и пореден автор. Прави впечатление, че в значителен процент от случаите доц. Златарова е единствен или първи автор, което говори за съществения ѝ личен принос. Препоръчително е в бъдеще да се увеличи публикационната активност, в която тя е последен автор.

Според представената от Библиотеката на МУ-Варна справка в базите данни са открити общо 24 цитирания, от които 14 в чуждестранни списания (5, от които с IF). Според представената справка от библиотеката на МУ-Варна общият импакт фактор на трудовете на доц. Златарова е 9.761, от който 1.932 от научна статия публикувана в едно от най-престижните офталмологични списания и 7.829 от 3 публикувани резюмета. Според Гугъл наука Hi индекса на кандидата е 2.

Особено важно значение от цялата публикационна активност за мен имат двете монографии на доц. Златарова. Първата монография е посветена на туморите на клепачите – група социално значими заболявания, съпроводени с множество диагностични и терапевтични проблеми. Проучванията на автора върху заболяемостта от злокачествени тумори на клепачите във Варненска област обхващат десет годишен период, от 1996 до 2005 година. Сравнени са резултатите за възрастово-стандартизираната заболяемост от тези тумори и в частност от базоцелуларен карцином. Направени са интересни практически изводи. Втората монография е логично продължение на първата като акцента е върху хирургичното лечение на злокачествените тумори на клепачите и обхваща периода от 1999 до 2015 година. Анализирани са демографските характеристики на оперираните болни, използваните хирургични техники, състоянието на резекционните линии, честотата на постоперативните рецидиви, като е отчетена статистически значима тенденция към намаляването им.

Освен гореспоменатия раздел, монографията „Хирургия на клепачите“ е много удобно ръководство, в което са разгледани основните анатомични особености и топографски ориентери, водещи хирурга по време на операцията. Представени са различни видове ламба и свободни трансплантати, използвани в реконструктивната хирургия на клепачите. Особено внимание е обърнато на предоперативното изследване на състоянието на клепачите и околоочната област с оглед избиране на подходящата хирургична процедура във всеки конкретен случай. Монографията е богато илюстрирана с фигури, представящи най-често използваните от автора хирургични техники и със снимки, демонстриращи постоперативните резултати.

Основни направления на научните трудове са насочени към социално-значими заболявания – тумори, глаукома, дегенерация на макулата и диабетна ретинопатия. В тази връзка доц. Златарова е ръководител на един инфраструктурен проект. Той е финансиран от Фонд наука на МУ- Варна 2016г. и е с работно заглавие: “Създаване на инфраструктура за лечение на социално значими заболявания на ретината с иновативни лазерни технологии”.

На база предоставените ми материали и лични впечатления, мога да обобща следните основни приноси на кандидата:

- 1. Тумори на клепачите:** За първи път у нас е проучена и сравнена възрастово-стандартизираната заболяемост от злокачествени тумори на клепачите и в частност от БЦК във Варненска област, в два последователни десет годишни периода и за целия двадесет годишен период, оценени в динамика са тенденциите в хирургичното лечение на тези тумори. Въведени и утвърдени са нови хирургични техники и алгоритми за работа, проследена е и промяната в честотата на рецидивите.
- 2. Патология на туморите на клепачите:** За първи път у нас е проведено имунохистохимично изследване на експресията на някои матрикс металопротеинази (ММР) и тъканни инхибитори на металопротеиназите (TIMP) при болни с карцином на клепача, като е оценена прогностичната стойност по отношение появата на рецидив.

3. **Хирургия на клепачите:** За първи път у нас е проведено комплексно клинично проучване върху честотата на операциите по повод промени в позицията на клепачите за десет годишен период. Направен е обстоен анализ на демографските характеристики на оперираните болни и използваните хирургични техники. Въведени са неизползвани преди това в този център съвременни хирургични техники (операция на Quiskert при ентропион, латерална тарзална лента, медиална кантопластика). Издадена е първата монография посветена на хирургията на клепачите.
4. **Диабет и око:** Диабетната ретинопатия, като социално значимо очно заболяване и една от водещите причини за слепота - организиране и провеждане на скринингови програми за ранно откриване на диабетна ретинопатия, анализ на демографските характеристики на пациентите, на основните рискови фактори свързани с появата на диабетна ретинопатия, проучване на съвременните възможности за лечение на диабетен макулен едем с анти-VEGF медикаменти, приложение на подпраговото лазерно лечение на диабетен макулен оток с лазер с дължина на вълната 577nm в клиничната практика.
5. **Глаукома:** Участие в ежегодни скринингови програми на територията на Североизточна България за ранно откриване на първична откритоъгълна глаукома. Анализирани са основните демографски характеристики на хората включили се в скрининга, рисковите фактори, свързани с появата на глаукома, чувствителността и специфичността на използваните диагностични методи.

Разбира се с това не се дава пълна информация за приносите на доц. Златарова за последните 20 години, много от които са свързани с малки нововъведения в ежедневната клинична практика, които обаче имат голямо значение за всеки отделен пациент.

Към всичко това може да се добави и експертната дейност на доц. Златарова, която включва участие в научното жури на 8 конкурса за придобиване на ОНС „доктор“, 3 за доцент, 1 за професор. Доц. Златарова участва в редакционните колегии на 3 списания: „Глаукоми“, „Български офталмологичен преглед“ и „Известия на Съюза на учените – Варна, серия „Медицина и екология“. Рецензент е на материали за публикуване в следните списания: „Български офталмологичен преглед“, „Scripta Scientifica Medica“, „Journal of IMAB“, „Asia-Pacific Journal of Ophthalmology“. Рецензент е на една публикувана монография. Участва в организирането на Симпозиумите на БГД и конференциите на СУВ.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

Доц. Златарова провежда активна учебно-преподавателска дейност. Подготвя и изнася лекции по „Очни болести“ на студенти по медицина и дентална медицина (на български и английски език). Разработва и води лекционни курсове и по специални предмети във ФОЗ за специалностите „Оптометрист“ и бакалавър по „Здравни грижи“ (медицинска сестра и акушерка). Член е на програмния съвет по оптометрия към ФОЗ.

Активно участва и изнася лекции на специалността „Медицински оптик“ в Медицински Колеж към МУ-Варна.

Доц. Златарова участва в разработването на всички учебни програми по „Очни болести“ на катедрата по „Очни болести и зрителни науки“ като самостоятелно е разработила няколко модула, между които „Лазери в офталмологията“ за специалност „Оптометрист“.

Ръководи курсове за следдипломно обучение на специалисти за работа с лазери и за извършване на флуоресцеинова ангиография и ОСТ, както и курсове за специализанти за хирургично лечение на заболявания на клепачите. Активно участва във всички курсове на катедрата по „Очни болести и зрителни науки“, включително „Основен курс за специализанти“ в две части.

Доц. Златарова е ръководител на трима докторанти и вече има един успешно защитил дисертационен труд на тема „Микроструктурна характеристика на промените в макулата при заболявания на ретината със социално значение“. В последните три години под нейно ръководство се обучават четирима специализанти. Ръководител е и на дипломанти по специалностите „Медицински оптик“ и „Оптометрия“.

Доц. Златарова участва в изпитни комисии за провеждане на държавен изпит за специалност по „Очни болести“, държавен изпит за придобиване на степен „магистър“ по оптометрия и „професионален бакалавър“ за медицински оптик, семестриални изпити по очни болести за специалностите „Медицина“, „Дентална медицина“, „Медицинска сестра“, „Медицински оптик“ и „Оптометрист“, изпити за зачисляване в редовна докторантура и за заемане на АД „Асистент“.

Според справката от МУ-Варна, за 2014/2015 и 2015/2016г. учебната натовареност на доц. д-р Зорница Златарова е съответно 144 и 174 часа (при норматив 110ч.), а за 2016/2017 - 251 часа, при норматив 122 часа. Като ръководител на катедрата по „Очни болести и зрителни науки“, мога отговорно да заявя, че нейната натовареност никога не е била под норматива.

Клинична работа

Познавам клиничната работа на доц. Златарова от първия ден на нейната специализация и тя винаги се е отличавала със задълбоченост, прецизност и желание да намери оптималното решение в полза на пациента. След придобиване на специалност и кратки колебания в посока „роговична патология“, доц. Златарова насочи усилията си в две направления:

- диагностика и лечение на съдови и дегенеративни заболявания на ретината, включително лазерно лечение;
- хирургия на клепачите, където са и основните ѝ научно-практически интереси.

Разбира се, тя изпълнява и други общо-офталмологични дейности като рефракция, диагностика на редки заболявания и други хирургически интервенции.

Клиничната работа е трудно да бъде измерена, поради спецификата и комплексността на този вид дейност, но от практическа гледна точка мога да кажа, че доц. Златарова се вписва в определението за „добър лекар“, търсен и уважаван от своите пациенти. Представената справка за над 3000 диагностични и 1500 терапевтични процедури е повече от достатъчна, за да удостовери голямата клинична активност на кандидата.

В заключение мога да кажа, че познавайки работата на кандидата и нейната педантичност при изпълнението на всяка една академична и клинична активност, убедено смятам, че е настъпил моментът доц. Златарова да заеме академичната длъжност „професор“ в Медицински университет – Варна. Това е особено постижение за катедрата, поради факта че единственият професор в историята на катедрата, е нашият учител професор Никола Константинов. Бих искала също така да подчертая факта, че доц. Златарова има дисертация за присъждане на научна степен „доктор на науките“, което е също свидетелство за нейната мотивация и желание за научна кариера.

Всичко казано по-горе, прекрасно подготвените материали отразяващи дейността на кандидата в последните 20 години, както и личните ми впечатления от работата на доц. Златарова, ми дава основание да предложа на уважаемото Научното жури да гласува положително за заемане от доц. д-р Зорница Златарова на академичната длъжност „професор“ в Медицински университет – Варна.

17.09.2018г.
гр. Варна

проф. д-р Христина Николова Групчева, дмн,
FEBO, FICO, FBCLA, FIACLE

